

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 38261-4/2018/100

Datum: 17. 7. 2020

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije na podlagi 218. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014-ZIN-B, 54/2014 - odl.US, 81/2015, 40/2017, 30/2019 - odl.US) in 219. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 8/2010, 82/2013) v postopku reševanja spora med družbo T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana, ki jo zastopajo predsednik posloводства mag. Jure Valiavec, član posloводства mag. Jožef Zrimšek in prokurist Jurij Krč, njih pa po pooblastilu [redacted], in družbo Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa predsednik uprave Tomaž Seljak, njega pa po pooblastilu [redacted], v zvezi s ceno zakupa kapacitet na trgu 3b, izdaja naslednjo

DELNO ODLOČBO

1. Zahtevek družbe T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana, da je Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, dolžan objaviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih veleprodajnih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente (vključno z nazivom vodilnega proizvoda), kot to določa točka 10. e) odločbe št. 38244-2/2017/29, **SE ZAVRNE.**
2. Zahtevek družbe T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana, da je Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, dolžan enako obravnavati T-2, d.o.o., kot operaterja, s katerim je podpisal aneks o dolgoročnem zakupu, pri čemer mora Telekom Slovenije:
  - a) aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo enakovredno upoštevani produkti in zgolj produkti, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij,
  - b) aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo količinski popusti vezani zgolj na rast števila pridobljenih priključkov,
  - c) aneks za dolgoročni zakup spremeniti tako, da pri popustih ne bodo kršeni principi investicijske lestve,
  - d) aneks za dolgoročni zakup vključiti v vzorčno ponudbo po predhodni odobritvi vsebine aneksa s strani agencije;pri čemer mora navedena enaka obravnava veljati od dneva uveljavitve aneksa o dolgoročnem zakupu med nasprotnim udeležencem in operaterjem, s katerim je nasprotni udeleženec podpisal aneks,
SE ZAVRNE.

3. Zahtevek družbe T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana, da je Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, dolžan v roku 8 dni po prejemu odločbe, s katero bo agencija odločila o tem sporu, na upoštevnem trgu 3a izvesti vse spremembe Vzorčne ponudbe za lokalni dostop na fiksni lokaciji tako, da spremeni vsakokrat veljavno vzorčno ponudbo za lokalni dostop na fiksni lokaciji, pri tem pa mora zagotoviti, da i) veleprodajne cene veljajo za vse priključke in storitve (novo naročene in obstoječe), ii) veljavnost veleprodajnih cen ni omejena zgolj na storitve, ki so zakupljene za določeno obdobje in iii) ne razlikuje med veleprodajnimi cenami za mesečne zakupnine glede na tehnologijo dostopovnega omrežja, **SE ZAVRNE**.

4. Zahtevek družbe T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana, da je Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana, dolžan v roku 8 dni po prejemu odločbe, s katero bo agencija odločila o tem sporu, na upoštevnem trgu 3b izvesti vse spremembe Vzorčne ponudbe za širokopasovni dostop z bitnim tokom tako, da spremeni vsakokrat veljavno vzorčno ponudbo za širokopasovni dostop z bitnim tokom, pri tem pa mora zagotoviti, da i) veleprodajne cene veljajo za vse priključke in storitve (novo naročene in obstoječe), ii) veljavnost veleprodajnih cen ni omejena zgolj na storitve, ki so zakupljene za določeno obdobje in iii) ne razlikuje med veleprodajnimi cenami za mesečne zakupnine glede na tehnologijo dostopovnega omrežja, **SE ZAVRNE**.

4. O stroških bo odločeno ob končni odločitvi.

Obrazložitev:

T-2, d.o.o., Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: T-2) je dne 27. 6. 2018 podal predlog za rešitev spora s družbo Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije), glede cene zakupa kapacitet na trgu 3b.

Agencija je skladno z 218. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014 - ZIN-B, 54/2014 - odl. US, 81/2015, 40/2017, 39/2019 – odl. US; v nadaljevanju: ZEKom-1) uvedla postopek reševanja spora ter na podlagi 220. člena ZEKom-1 in drugega odstavka 5. člena Splošnega akta o posredovalnem postopku (Uradni list RS, št. 62/2013; v nadaljevanju: *Splošni akt*) 2. 7. 2018 Telekomu Slovenije posredovala predlog za rešitev spora T-2 in ga pozvala na izjasnitev in predložitev dokazil, s katerimi bo podprl svoje navedbe. Hkrati ga je pozvala naj poda morebiten predlog sporazumne rešitve spora. Z namenom sporazumne rešitve spora je agencija razpisala posredovalni narok na dan 26. 9. 2018, na katerem sta se stranki dogovorili, da bosta spor skušali rešiti sporazumno. Agencija je skladno s šestim odstavkom 6. člena Splošnega akta dne 9. 6. 2019 podala svoj predlog za rešitev spora in dne 18. 7. 2019 izvedla posredovalni sestanek.

Kljub posredovanju agencije, stranki sporazumne rešitve nista dosegli, zato je agencija dne 12. 11. 2019 opravila narok za ustno obravnavo, o kateri je bil napravljen zapisnik št. 38261-4/2018/74. Iz

zapisnika izhaja, da je T-2 na ustni obravnavi agenciji predložil spremenjen zahtevek, ki ga je uradna oseba izročila tudi Telekomu Slovenije. Na predlog Telekoma Slovenije se je določil rok za odgovor na vlogo T-2 z dne 25. 10. 2019 in vlogo, prejeto na ustni obravnavi. Iz zapisnika izhaja tudi, da je T-2 predlagal, da agencija Telekom Slovenije pozove, da v spis predloži vse podatke, ki so potrebni za preveritev, ali je Telekom Slovenije obračunaval pravilne cene za zakup kapacitet, in listine, ki te podatke izkazujejo ter da nato agencija opravi lastni izračun, po kateri ceni bi moral nasprotni udeleženec zaračunavati zakup kapacitet in imenuje izvedenca ekonomsko finančne stroke ter izvedenca telekomunikacijske stroke, ki bosta lahko izračunala pravilno in zakonito ceno. Telekom Slovenije je temu predlogu nasprotoval, ter poudaril, da je ugotavljanje zakonitosti cen lahko le predmet nadzornega postopka, saj bi morala drugačna cena, če bi bila ugotovljena veljati za vse, takšne posledice pa odločba izdana v medoperaterskem sporu ne more imeti. Uradna oseba je Telekom Slovenije pozvala, da pojasni razliko v ceni kapacitet (t.j. kako je izračunal ceno), ki je določena v vzorčni ponudbi BRO veljavni od 4. 2. 2018 in vzorčni ponudbi BRO veljavni od 1. 1. 2019 (zakupa dodatnih kapacitet - regijski dostop) in v vzorčni ponudbi za virtualno razvezavo lokalnega dostopa veljavni od 4. 2. 2018 in od 1. 1. 2019 in v vzorčni ponudbi RUO veljavni od 1. 5. 2019 - zakupa dodatnih kapacitet do aktivnega optičnega dostopovnega vozlišča. Telekom Slovenije je odgovoril, da kapacitete v omrežju Telekoma Slovenije kot celota naraščajo v hrbtničnem omrežju, stroški pa se povečujejo na enoto relativno manj kot se povečujejo kapacitete. Posledično se cene kapacitet na enoto, tako v omrežju Telekoma Slovenije kot gotovo tudi v omrežju vseh ostalih operaterjev v Sloveniji, znižujejo. To ima vpliv na stroškovno ceno zakupa kapacitet, ki jo je Telekom Slovenije iz tega razloga v preteklosti zniževal, Telekom Slovenije pa je tudi navedel, da pričakujejo, da se bo tak trend z veliko verjetnostjo nadaljeval tudi v prihodnje. Na ustni obravnavi je agencija T-2 tudi seznanila z dejstvom, da glede aneksa o dolgoročnem zakupu pred agencijo že poteka nadzorni postopek, glede česar je T-2 pojasnil, da zahteva zgolj enako obravnavo in da bodo glede na potek nadzornega postopka, v primeru, da bo zadeva rešena, razmislil o umiku zahtevka.

T-2 je predlog za rešitev spora vsebinsko zadnjič spremenil dne 12. 11. 2019 (dok. št. 38261-4/2018/75), ko se je izvedla tudi ustna obravnavo, pri čemer je v predlogu za rešitev spora (svoji prvi vlogi v predmetnem postopku) že napovedal, da si z namenom enovite rešitve spornega razmerja med strankama postopka pridržuje pravico spreminjati oziroma dopolnjevati zahtevek glede cen storitev zakupa kapacitet, če mu bo Telekom Slovenije še naprej izdajal račune po cenah, za katere T-2 meni, da niso skladne z regulatornima odločbama na upoštevni trgih 3a in 3b.¹ V zvezi s tem je T-2 dne 6. 9. 2018, 16. 10. 2018, 5. 12. 2018, 20. 12. 2018, 1. 2. 2019, 11. 3. 2019, 11. 4. 2019, 24. 4. 2019, 14. 6. 2019, 1. 7. 2019, 2. 8. 2019, 30. 8. 2019, 26. 9. 2019, 11. 11. 2019, 10. 12. 2019, 27. 12. 2019, 21. 2. 2020, 27. 2. 2020, 26. 3. 2020, 20. 4. 2020, 19. 5. 2020 in 18. 6. 2020 svoj zahtevek, v delu, ki se nanaša na zaračunavanje kapacitet, dopolnjeval tako, da je k obstoječim spornim računom dodal tudi račune, ki so bili izstavljeni za vsak nadaljnji mesec. Agencija na podlagi vseh prejetih vlog (dokumenti v zadevi št. 38261-4/2018 z zaporednimi številkami 1, 7, 9, 30, 34, 71, 75, 79, 97) v

---

¹ Nazadnje je zahteval, da odloči agencija tudi v zvezi z računi, izdani za zakup kapacitet za mesec maj 2020 (dok. št. 38261-4/2018/98).

nadaljevanju povzema njegov končni zahtevek in opredelitve Telekom Slovenije do njegovih navedb (dokumenti v zadevi št. 38261-4/2018 z zaporednimi številkami 4, 19, 72, 78, 83, 89).

1. Zaračunavanje kapacitet naupoštevnihtrgih 3a in 3b

T-2 je zahteval, da mu Telekom Slovenije izda dobropis ter povrne že plačane zneske po računih za obdobje od februarja 2018 do maja 2020 za postavki na izdanih računih, in sicer: (1) zakup kapacitet za storitev internet – dostop MSAN- 1 Gbits/s in (2) zakup kapacitet za storitev internet – regijski dostop – 1 Gbit/s. T-2 trdi, da zaračunane cene predmetnih storitev niso skladne z veljavnimi regulatornimi odločbami naupoštevnihtrgih 3a in 3b, t.j. z odločbo št. 38244-1/2017/29 z dne 5. 12. 2017 (v nadaljevanju: *Odločba 3a*) in odločbo št. 38244-2/2017/19 z dne 5. 12. 2017 (v nadaljevanju: *Odločba 3b*). Cene po njegovem niso izračunane v skladu s 10. d) točko Odločbe 3b oz. 16. d) točko Odločbe 3a, ki določata, da se cena izračuna na podlagi stroškovne metodologije dolgoročnih prirastnih stroškov s pribitkom (LRIC +) in na podlagi tekočih stroškov (CCA), pri čemer bi se moralo upoštevati primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva (nominalno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC) pred davki), upoštevaje vsakokrat veljavni WACC, ki ga izračunava agencija. T-2 tudi meni, da je Telekom Slovenije za iste storitve po predhodno veljavni regulaciji zaračunaval občutno nižje cene, čeprav se z vidika tehničnega zagotavljanja storitev ni nič spremenilo in zato za tako drastično spremembo cene nima nobenega tehničnega razloga. Cene, določene v skladu z Odločbo 3b, zato ne morejo biti bistveno višje od cen po predhodno veljavni regulaciji.

Telekom Slovenije je zahtevku nasprotoval. Pojasnil je, da so cene spornih zaračunanih kapacitet skladne z regulatornima odločbama naupoštevnihtrgih 3a in 3b. Dodatno je pojasnil tudi, da so bile cene, ki so predmet tega medoperaterskega spora za mesece od februarja 2018 do konca aprila 2018, posredno predmet nadzornih postopkov in posledično tudi potrjene, saj so se upoštevale kot podatki za izračun izpolnjevanja obveznosti gospodarske ponovljivosti (ERT) in glede njih agencija v postopkih nadzora na Telekom Slovenije ni naslovila nobene zahteve oziroma inšpekcijskega ukrepa. Posledično meni, da je potrebno zahtevek predlagatelja v temu delu zavrniti, če ga agencija ne bo v celoti zavrgla (to bi po njegovem mnenju morala storiti, ker je vprašanje pravilnosti cen predmet nadzornega ali prekrškovnega postopka, v medoperaterskem sporu pa agencija odloča o pravilni aplikaciji regulacije v konkretnem primeru, torej glede pravilnosti cene glede na dobavljene količine).

2. Spoštovanje obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva iz Odločb 3a in 3b

T-2 dalje zahteva, da mu Telekom Slovenije tudi v bodoče (to je od izdaje odločbe, s katero bo agencija odločila v tem sporu) obračunava le stroške veleprodajne storitve v skladu z obveznostmi cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva, naloženimi z Odločbo 3a in Odločbo 3b, kar posebej velja za stroške ostalih storitev »zakupa kapacitet za storitev internet, poslovni internet, IP televizije – unicast načina prenosa in IP telefonije v dostopovnem omrežju Telekoma Slovenije do aktivnega optičnega dostopovnega vozlišča« iz točke 16. e) Odločbe 3a ter »zakupa kapacitet za

storitev internet, poslovni internet, IP televizije – unicast način prenosa in IP telefonije – regijski dostop« iz točke 10. d) izreka Odločbe 3b.

Telekom Slovenije je zahtevku nasprotoval ter v zvezi s tem navedel, da je njegovo zaračunavanje skladno z vsebino regulatornih odločb na upoštevni trgih 3a in 3b.

3. Objava podrobnih stroškovnih kalkulacij na upoštevni trgu 3b

T-2 je zahteval, da Telekom Slovenije objavi podrobne stroškovne kalkulacije posameznih veleprodajnih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente (vključno z nazivom vodilnega proizvoda), kot naj bi to določala točka 10. e) izreka Odločbe 3b. Meni namreč, da Telekom Slovenije na spletni strani le-teh ni objavil.

Telekom Slovenije je zahtevku nasprotoval ter v zvezi s tem navedel, da je predmetno obveznost že izpolnil. Tako je že dne 4. 2. 2018 objavil Vzorčno ponudbo za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg in krajši opis sistema, z dovolj podrobno objavljenim cenikom posameznih storitev v okviru navedene vzorčne ponudbe pa je po njegovem mnenju izpolnil tudi obveznost objave in uveljavitve podrobnih stroškovnih kalkulacij posameznih storitev.

4. Priprava ustreznega aneksa o dolgoročnem zakupu

T-2 je zahteval, da ga Telekom Slovenije obravnava enako kot operaterja, s katerim je podpisal aneks o dolgoročnem zakupu, pri čemer mora a) aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo enakovredno upoštevani produkti in zgolj produkti, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij, b) aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo količinski popusti vezani zgolj na rast števila pridobljenih priključkov, c) aneks za dolgoročni zakup spremeniti tako, da pri popustih ne bodo kršeni principi investicijske lestve, d) aneks za dolgoročni zakup vključiti v vzorčno ponudbo po predhodni odobritvi vsebine aneksa s strani agencije. Enakopravna obravnava mora veljati od dneva uveljavitve aneksa o dolgoročnem zakupu med Telekomom Slovenije in operaterjem, s katerim je Telekom Slovenije podpisal aneks.

V zvezi s tem je T-2 pojasnil, da je Telekom Slovenije dne 22. 8. 2018 objavil aneks za dolgoročni zakup, in sicer v okviru veleprodajne storitve za širokopasovni dostop z bitnim tokom na trgu 3b. S tem aneksom je operaterjem ponudil lestvico ugodnosti (dodaten komercialni popust), če operaterji sprejmejo dodatne pogoje za naročanje in uporabo reguliranih storitev širokopasovnega dostopa. Po navedbah T-2 predmetni aneks ni pomembno orodje za vzpodbujanje naložb v omrežja NGA kot to predvideva Priporočilo Komisije z dne 11. septembra 2013 o doslednih obveznostih nediskriminacije ter metodologijah za izračun stroškov za spodbujanje konkurence in izboljšanje okolja za naložbe v širokopasovne povezave (2013/466/EU) (UL L 251/13, 21. 9. 2013; v nadaljevanju: *Priporočilo o nediskriminaciji in stroškovnih metodologijah*), pri čemer kot razloge za to navede: i) aneks ne vključuje vseh veleprodajnih storitev, ki se nudijo preko omrežij NGA, ii) aneks je v nasprotju z načelom »investicijske lestve«, iii) aneks vključuje veleprodajne proizvode, ki se ne nudijo na omrežjih

NGA, iv) elementi za izračun popusta, v) neenaka obravnava operaterjev. Navedel je tudi, da je Telekom Slovenije očitno predmetni aneks pripravil za konkretnega operaterja (tj. [redacted]), kar predstavlja neposredno kršitev že omenjene naložene obveznosti enakega obravnavanja.

Telekom Slovenije je zahtevku nasprotoval. Navajal je, da gre v primeru ponudbe ugodnosti s sklenitvijo aneksov za ponudbo, ki je podana vsem udeležencem na trgu pod enakimi pogoji ter da je nelogično zatrdjevanje T-2, da s takšno ponudbo lahko prihaja do neenakopravnega obravnavanja. Vsi operaterji imajo namreč možnosti sprejeti ponudbo in so torej v enakopravnem položaju. Po mnenju Telekoma Slovenije gre za zahtevek, ki vsebinsko pomeni spremembo obveznosti zagotavljanja preglednosti kot je opredeljena v veljavnih regulatornih odločbah – torej da se naloži spreminjanje vzorčne ponudbe, ki pa se ne nanaša zgolj na pravice in obveznosti med predlagateljem in nasprotnim udeležencem, ki sta stranki predmetnega postopka. Telekom Slovenije je tudi nasprotoval dokaznemu predlogu T-2, naj mu agencija naloži predložitev aneksa za dolgoročni zakup z družbo [redacted].

5. in 6. Vključitev akcijskih aneksov v vzorčni ponudbi

T-2 je zahteval, da Telekom Slovenije v roku 8 dni po prejemu odločbe, s katero bo agencija odločila v sporu, na upoštevnem trgu 3a in 3b izvede vse spremembe Vzorce ponudbe za lokalni dostop na fiksni lokaciji oz. Vzorce ponudbe za širokopasovni dostop z bitnim točkožtako, da spremeni vsakokrat veljavno vzorčno ponudbo, pri tem pa mora zagotoviti, da i) veleprodajne cene veljajo za vse priključke in storitve (novo naročene in obstoječe), ii) veljavnost veleprodajnih cen ni omejena zgolj na storitve, ki so zakupljene za določeno obdobje in iii) ne razlikuje med veleprodajnimi cenami za mesečne zakupnine glede na tehnologijo dostopovnega omrežja.

T-2 je navedel, da Telekom Slovenije pripravlja anekse, s katerimi dopolnjuje že podpisane veleprodajne pogodbe med njim in operaterji in jih daje v podpis operaterjem, uporabnikom veleprodajnih storitev na upoštevnih trgih 3a in 3b. Z akcijskimi aneksi se določi morebitna akcijska ponudba posameznih veleprodajnih storitev, morebiten popust pri dodatnih storitvah (npr. priključninah) in obdobje veljavnosti akcijske ponudbe. Po mnenju T-2 se akcijska ponudba nanaša na veleprodajne storitve, za katere se cena določa na osnovi modela gospodarske ponovljivosti (ERT). Meni, da sta v nasprotju z regulatornimi odločbami določili aneksov, ki določata, da i) mora operater posamezno storitev zakupiti za vsaj 24 mesecev (z zaračunavanjem dodatnih stroškov v primeru izključitve posamezne storitve) in ii) da se v tem primeru cene in pogoji nanašajo le za novo pridobljene naročnike v obdobju veljavnosti aneksa. V zvezi s tem T-2 meni, da morajo cene, izračunane v skladu z modelom ERT, posledično veljati za vse naročnike operaterja v obdobju veljavnosti maloprodajne ponudbe Telekoma Slovenije (in ne le za tiste naročnike, ki jih je operater pridobil v obdobju veljavnosti maloprodajne ponudbe). Nadalje navaja, da je v nasprotju z

---

² Trenutno veljavna vzorčna ponudba na upoštevnem trgu 3b se imenuje vzorčna ponudba za veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg (9. točka izreka Odločbe 3b).

regulatornim odločbama že sama zahteva za podpisovanje akcijskih aneksov, s katerimi operater šele pridobi pravice. Ta pravica bi mu po njegovem mnenju morala pripadati že po sami odločbi agencije, torej brez podpisovanja kakršnih koli aneksov.

Telekom Slovenije je zahtevku nasprotoval. Glede akcijskih aneksov se ni strinjal z navedbami T-2, da naj bi bili akcijski aneksi v nasprotju z regulatornim odločbama in pojasnil, da je soglasje pogodbenih strank predpostavka za veljavnost dvostranskega pravnega razmerja (v konkretnem primeru torej sklenitve akcijskega aneksa) in da ne more biti pravno dopusten oziroma utemeljen predlog, da naj bi vsakokratna akcijska ponudba avtomatično veljala za vse udeležence na trgu. Glede časovnega usklajevanja ponudb in trajanja aneksov je navedel, da le-to ni regulirano, obveznost upoštevanja gospodarske ponovljivosti (ERT) iz regulatorne odločbe pa da ni predmet tega medoperaterskega spora. Dodatno je pojasnil, da je aneks objavljen oziroma ponujen za vse operaterje enako, odločitev o njegovi sklenitvi pa je na posameznem operaterju, tako ni mogoče trditi, da operaterji ne bi bili enako obravnavani. Glede zatrjevanja T-2, da naj bi domnevno obstajale previsoke veleprodajne cene, katerih ERT naj bi bil negativen, je Telekom Slovenije podal ugotovitev, da T-2 za navedeno ni podal nobenega dokaza, niti ni jasno, kako naj bi predlagatelj sploh izvedel ERT in ugotavljal njegov rezultat.

Na podlagi zgoraj navedenega agencija ugotavlja, da je predlog za rešitev spora, ki ga je vložil T-2 mogoče obravnavati v šestih ločenih delih (zahtevkih). Iz predloženih vlog namreč izhaja, da je T-2 vsebinsko postavil šest ločenih zahtevkov, kot so povzeti v predhodnem besedilu, ki jih je v svojih vlogah označil s točkami od 1 do 6. Postavljene zahtevke je mogoče obravnavati samostojno, na kar kaže tudi to, da je T-2 tekom postopka dodajal nove zahtevke v tem sporu. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 in 8/2010, 82/2013; v nadaljevanju: *ZUP*), ki se v postopku reševanja sporov uporablja na podlagi tretjega odstavka 218. člena ZEKom-1, v 219. členu določa, da kadar se lahko odloča o kakšni zadevi po delih oziroma po posameznih zahtevkih, pa so posamezni deli oziroma zahtevki primerni za odločitev, lahko izda pristojni organ odločbo samo o teh delih oziroma zahtevkih (delna odločba). Kot je bilo navedeno že zgoraj, predlog za rešitev spora v konkretni zadevi vsebuje šest zaključenih celot z različnimi dejanskimi podlagami.

V zvezi z opisanim predlogom za rešitev spora agencija ugotavlja, da so zahtevki, v tej odločbi označeni z zaporednimi številkami od 3. do 6., že primerni za odločitev, zato je izdala to delno odločbo. O zahtevkih T-2 pod zaporednima številkami 1 in 2 (t.j. cene kapacitet in spoštovanje obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva) pa bo po ugotovitvi vseh relevantnih okoliščin odločeno z dopolnilno odločbo, ko bo dejansko stanje ugotovljeno popolno in v celoti. Za odločitev o teh dveh zahtevkih je potrebno ugotoviti pravilne cene za zakup spornih kapacitet (zakup kapacitet za storitev internet – dostop MSAN - 1 Gbit/s, zakup kapacitet za storitev internet – regijski dostop – 1 Gbit/s, zakup kapacitet za storitev internet promet-rezidenčni – 1 Gbit/s, zakup kapacitet za storitev unicast video promet – 1 Gbit/s, zakup kapacitet za storitev multicast video promet – 1 Gbit/s). Agencija je s tem namenom že uvedla postopek nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti

ločitve računovodskih evidenc na podlagi stroškovne osnove tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metodologije dolgoročnih prirastnih stroškov (LRIC), ki jih mora Telekom Slovenije voditi skladno s 17. točko Odločbe 3a in 11. točko Odločbe 3b. Ugotovitve tega nadzornega postopka bo agencija ustrezno uporabila za izračun pravih cen za zakup kapacitet in s tem za odločitev v predmetnem medoperaterskem sporu. Do razjasnitve dejanskega stanja v tem delu pa o zahtevkih T-2 glede cene kapacitet ni mogoče odločiti.

K 1. točki izreka:

T-2 je zahteval, da Telekom Slovenije objavi podrobne stroškovne kalkulacije posameznih veleprodajnih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente (vključno z nazivom vodilnega proizvoda), kot naj bi to določala točka 10. e) Odločbe 3b. Sporno je vprašanje, ali je Telekom Slovenije izpolnil v Odločbi 3b določeno navedeno obveznost.

Zahtevek T-2 ni utemeljen.

V skladu z določili 217. člena ZEKom-1 agencija rešuje spore med subjekti na trgu elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji, kakršni so spori med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve, če se spori nanašajo na pravice in obstoječe obveznosti, ki jih določajo ta zakon, na njegovi podlagi izdani predpisi, splošni in posamični akti. Materialno-pravno podlago za odločitev o tem zahtevku T-2 daje 10. e) točka izreka Odločbe 3b, ki določa tudi, da mora Telekom Slovenije najkasneje v roku 60 dni od vročitve odločbe objaviti in uveljaviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente.

Telekom Slovenije je kot nasprotni udeleženec v predmetnem medoperaterskem sporu postavil več ugovorov procesne narave. Tako je ugovarjal, da agencija ni pristojna za razreševanje tega vprašanja v okviru medoperaterskega spora, ter da predlog za rešitev spora ni dopusten, saj pomeni spreminjanje v regulatorni odločbi naloženih obveznosti. Iz naštetih razlogov bi bilo po mnenju Telekoma Slovenije predlog na podlagi 129. člena ZUP treba zavreči. Agencija takemu stališču ni mogla slediti iz naslednjih razlogov:

Glede ugovora stvarne nepristojnosti je treba pojasniti, da podlago za reševanje predmetnega spora daje 1. alineja prvega odstavka 217. člen ZEKom-1, ki izrecno določa, da agencija rešuje tudi spore, ki se nanašajo na obstoječe obveznosti, ki jih določajo posamični akti. Predmetni spor se nanaša na obveznost, naloženo v posamičnem aktu, konkretno v Odločbi 3b. Iz tega razloga je treba ugovor Telekoma Slovenije glede stvarne nepristojnosti zavrniti kot neutemeljen. Glede ugovora, da gre za spreminjanje v regulatorni odločbi naloženih obveznosti ter da predlog za rešitev spora ni dopusten, pa agencija pojasnjuje, da agencija v okviru postopka lahko obravnava tovrsten zahtevek, se pa strinja s Telekomom Slovenije, da v medoperaterskem sporu ni mogoče spreminjati v regulatorni odločbi naloženih obveznosti. V konkretnem primeru je med operaterjema sporno, ali Telekom Slovenije

izpolnjuje obveznosti, ki so mu v regulatorni odločbi naložene – T-2 namreč trdi, da temu ni tako, na drugi strani pa Telekom Slovenije zatrjuje, da izpolnjuje vse naložene obveznosti v zvezi z objavo podrobnih stroškovnih kalkulacij. Spor se torej nanaša na obstoječo obveznost Telekoma Slovenije, ki je določena v posamičnem aktu, torej je agencija v skladu s 1. alinejo prvega odstavka 217. člena ZEKom-1 pristojna za reševanje tega spora.

Pri tem agencija pripominja, da je v zvezi z reševanjem medoperaterskih sporov treba upoštevati tudi stališče Upravnega sodišča v zadevi IU 988/2009. Po presoji sodišča postopek reševanja spora med operaterji po 129. členu ZEKom ni namenjen spreminjanju regulatornih obveznosti operaterjev, ki so bili na podlagi analize trga določeni za operaterje s pomembno tržno močjo in jim je agencija kot takim naložila primerne obveznosti. Zato z odločbo, izdano v postopku reševanja spora, ni mogoče ugoditi zahtevku, ki zahteva drugačno ureditev, kot je bila določena z regulatorno odločbo. Sodišče je potrdilo, da je odločanje o medoperaterskih sporih v razmerju do regulacije trga subsidiarnega značaja. Agencija torej v postopku reševanja spora v veljavno regulacijo ne more posegati na način, da se obveznosti, ki so v regulatorni odločbi naložene operaterju s pomembno tržno močjo, spremenijo z odločbo o razrešitvi spora. Slednja namreč učinkuje zgolj med strankama, kar bi pomenilo, da – v primeru ugoditve zahtevku – za operaterja, ki je zoper operaterja s pomembno tržno močjo sprožil postopek reševanja medoperaterskega spora veljajo drugačni pogoji, kot pa za ostale operaterje, ki spora niso sprožili. Ob upoštevanju navedenega ter ob upoštevanju stališča Upravnega sodišča iz zgoraj citirane sodbe, je treba pri odločanju v predmetnem medoperaterskem sporu upoštevati obveznosti, ki so Telekomu Slovenije naložene na podlagi regulatornih odločb kot operaterju s pomembno tržno močjo (konkretno gre za Odločbo 3b). Povedano drugače: vsakokratna regulatorna odločba predstavlja materialno-pravno podlago oziroma zakonski dejanski stan, iz katerega mora agencija izhajati pri svoji odločitvi v medoperaterskem sporu.

Odločba 3b, ki določa obveznost objave stroškovnih kalkulacij v 10. e) točki izreka, določa, da mora Telekom Slovenije najkasneje v roku 60 dni od vročitve odločbe objaviti in uveljaviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente:

e) najkasneje v roku 60 dni od vročitve odločbe objaviti in uveljaviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente. V istem roku mora na podlagi stroškovne metodologije dolgoročnih prirastnih stroškov s pribitkom (LRIC+) izračunane cene objaviti na svojih spletnih straneh ter jih uveljaviti ter v zvezi s tem na pregleden način objaviti krajši opis sistema, ki prikazuje vsaj glavne kategorije, po katerih so stroški razvrščeni v skupine in pravila, ki se uporabljajo za razporeditev stroškov.

Glede trditvev T-2, da bi moral Telekom Slovenije **seznaniti druge operaterje s svojimi vodilnimi proizvodi**, agencija ugotavlja, da navedena obveznost iz 10. c) točke izreka Odločbe 3b ne izhaja. Telekom Slovenije mora podatke o vodilnih maloprodajnih proizvodih sporočati *zgolj* agenciji, in sicer za namene preverjanja obveznosti iz 10. b) točke izreka Odločbe 3b (za izvedbo preskusa gospodarske

ponovljivosti (ERT))³. Namen naložitve obveznosti posredovanja podatkov o obstoječih vodilnih proizvodih Telekomu Slovenije agenciji je torej preverjanje izpolnjevanja te obveznosti, kar je v izključni pristojnosti agencije. Agencija dodatno pojasnjuje, da so vodilni proizvodi tudi poslovna skrivnost Telekoma Slovenije, namreč gre za podatek o najbolj prodajanih proizvodih Telekoma Slovenije. Prav tako zahtevek T-2 nima podlage ne v zakonu ali drugem zakonitem predpisu, saj ne ZEKom-1 niti na njegovi podlagi sprejeti predpisi obveznosti po objavi nazivov vodilnih proizvodov ne določajo. ZEKom-1 namreč v 102. členu predvideva izvršitev te obveznosti na način, da agencija z regulatorno odločbo operaterju s pomembno tržno močjo določi, katere informacije mora objaviti in kako podrobno jih mora objaviti.

Posledično je v delu, ko T-2 zahteva, da naj Telekom Slovenije poleg ostalih predvidenih podatkov objavi tudi naziv vodilnega proizvoda, njegov zahtevek neutemeljen. Obveznosti, da v okviru stroškovnih kalkulacij objavlja tudi naziv vodilnih proizvodov, agencija Telekomu Slovenije v regulatorni odločbi namreč ni naložila, kot navedeno zgoraj, pa v medoperaterskem sporu ni mogoče širiti obveznosti, ki so operaterjem s pomembno tržno močjo naložene z regulatornimi odločbami.

Agencija je v nadaljevanju ugotavljala tudi, če je Telekom Slovenije izpolnil **obveznost objave podrobnih stroškovnih kalkulacij** posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente, kot mu je to naloženo v 10. e) točki izreka Odločbe 3b. Iz navedb Telekoma Slovenije namreč izhaja, da je predmetno obveznost izpolnil, in sicer s tem, ko je že dne 4. 2. 2018 objavil vzorčno ponudbo BRO in krajši opis sistema, z dovolj podrobno objavljenim cenikom posameznih storitev v okviru vzorčne ponudbe BRO pa je po njegovem mnenju izpolnil tudi obveznost objave in uveljavitve podrobnih stroškovnih kalkulacij posameznih storitev. T-2 se s tem ne strinja.

Z vpogledom na spletno stran Telekoma Slovenije, dne 31. 3. 2020, je agencija ugotovila, da je na spletnem naslovu <https://www.telekom.si/operaterji/regulativa> objavljen tudi dokument z naslovom Pojasnila stroškovnim kalkulacijam na trgu 3b⁴. Z vpogledom v ta dokument agencija ugotavlja, da vsebuje stroškovne kalkulacije.

Agencija je T-2 obvestila o objavi tega dokumenta z dopisom št. 38261-4/2018/96, v katerem ga je

---

³ Tako prva in druga alineja 10. c) točke izreka Odločbe 3b:

“c) za preverjanje obveznosti iz b) alineje 10. točke te odločbe mora družba Telekom Slovenije d. d.:

- v roku 8 dni po vsakokratni objavi spremembe cen v vzorčni ponudbi **Agenciji** posredovati podatke oziroma informacije o obstoječih vodilnih maloprodajnih proizvodih, in sicer naziv proizvoda, tehnologijo, hitrost navzdol in navzgor, druge karakteristike, in kriterij, po katerem je izbran kot vodilni proizvod, to je tržni delež oziroma prihodki,
- vsaj 30 dni pred nameravano uvedbo nove oziroma spremenjene maloprodajne ponudbe **Agenciji** posredovati informacijo o tej ponudbi, tako da bo posredoval podatke oziroma informacije o novem ali spremenjenem maloprodajnem proizvodu, in sicer naziv proizvoda, tehnologijo, hitrost navzdol in navzgor, druge karakteristike, in kriterij, po katerem je izbrana kot vodilni proizvod, ki je z vidika tržnega deleža (priključki) oziroma vrednosti (prihodki) proizvoda oziroma stroškov oglaševanja ocenjen kot eden izmed dveh vodilnih maloprodajnih proizvodov,«

⁴ <https://www.telekom.si/operaterji/regulativa/Pojasnila-stroskovnim-kalkulacijam-na-trgu-3b-27-3-2020.pdf>

tudi pozvala, da se izjasni, ali kljub objavi navedenega dokumenta vztraja s postavljenim zahtevkom. T-2 je odgovoril (dok. št. 38261-4/2018/97), da meni, da z objavo navedenega dokumenta Telekom Slovenije ni izpolnil obveznosti iz Odločbe 3b in tako posledično vztrajal pri postavljenem zahtevku.

Dodatno je pojasnil, da dokument Pojasnila stroškovnim kalkulacijam na trgu 3b ne vsebuje »podrobnih stroškovnih kalkulacij«, saj ne vsebuje niti števil, niti ključev za razporejanje stroškov, zaradi česar je za nove vstopnike in strokovno javnost povsem neuporaben. T-2 torej trdi, da objavljen dokument ne zadostuje standardu podrobnosti. Glede navedenega agencija pojasnjuje, da je pri navedeni obveznosti bistveno, da se zadosti namenu naložitve predmetne obveznosti – to pa je preverjanje spoštovanja oblikovanja stroškovno naravnanih cen ostalih storitev osrednjega veleprodajnega dostopa z bitnim tokom za množični trg (tako Odločba 3b, str. 102, zadnji odstavek). Telekomu Slovenije ni potrebno objaviti vseh kalkulacij (s tem bi objavljene kalkulacije nenazadnje postale tudi povsem nepregledne), bistveno je, da se pojasni način oziroma metodologija izračuna cen, pri čemer so ključni lahko podani tudi v opisni obliki. Številke oziroma posamezne vrednosti objavljenih elementov predstavljajo poslovne skrivnosti Telekoma Slovenije, zato jih Telekom Slovenije ni dolžan javno objaviti. Regulatorna obveznost iz 10. e) točke izreka Odločbe 3b predvideva, da Telekom Slovenije uveljavi stroškovne modele za izračun reguliranih cen, v okviru preverjanja izpolnjevanja te obveznosti pa nato agencija kot pristojni organ za izvajanje nadzora skladno z 221. členom ZEKom-1 preveri, ali so cene dejansko izračunane skladno s predpisano stroškovno metodologijo, iz katere izhajajo podrobne stroškovne kalkulacije, upošteva konkretne številke.

T-2 je dodatno navajal tudi, da Pojasnila stroškovnim kalkulacijam na trgu 3b vsebujejo tudi vsebinske napake (da Telekom Slovenije ne uporablja metodologije inkrementalnih stroškov s pribitkom (LRIC+), temveč metodologijo polno alociranih stroškov (FAC); da navedbe v dokumentu kažejo, da ne obstajajo ločene računovodske evidence; da kaskadni stroškovni model ni konsistentno uporabljen za vse storitve in da je struktura usmerjevalnih količnikov arbitrarna), za kar pa agencija pojasnjuje, da to ni predmet tega medoperaterskega spora. V tem medoperaterskem sporu se ugotavlja, ali je Telekom Slovenije objavil dovolj podrobne stroškovne kalkulacije. Neizpolnjevanje obveznosti iz regulatornih odločb je predmet morebitnih nadzornih postopkov, ki jih agencija izvaja na podlagi 221. člena ZEKom-1 in ne v postopkih reševanja sporov. Kljub navedenemu agencija pojasnjuje, da navedba T-2, da naj bi Telekom Slovenije v Pojasnilih stroškovnim kalkulacijam na trgu 3b uporabljal metodologijo polno alociranih stroškov (FAC) namesto metodologije inkrementalnih stroškov s pribitkom (LRIC+), ne drži, saj iz besedila na prvi strani navedenega dokumenta jasno izhaja, da naj bi Telekom Slovenije pri pripravi stroškovnih kalkulacij uporabil metodologijo inkrementalnih stroškov s pribitkom (LRIC+), na drugi strani dokumenta pa je za dodatno razlago priložena tudi slika LRIC modela. To, ali so stroškovne kalkulacije pripravljene skladno z LRIC metodologijo in cene pravilno izračunane, pa je mogoče preveriti v nadzornih postopkih na podlagi konkretnih vrednosti ključev in vključenih stroškov.

Agencija je dalje ugotovila, da je bil v zvezi s preverjanjem obveznosti po 10. e) točki izreka Odločbe

3b uveden postopek nadzora skladno z 221. členom ZEKom-1 (voden pod št. 06104-9/2019), v katerem je bil dne 14. 5. 2020 izdan sklep o ustavitvi (št. 06104-9/2019/13) ⁵. Iz navedenega sklepa izhaja, da je obveznost po 10. e) točki izreka Odločbe 3b izpolnjena z objavo Pojasnil o podrobnih stroškovnih kalkulacijah 3b, ki jih je zavezanka (tj. Telekom Slovenije) predložila v predmetnem postopku in objavila na spletni strani dne 27. 3. 2020. Posledično kršitev obveznosti objave podrobnih stroškovnih kalkulacij, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente, ni bila ugotovljena.

Glede na zgoraj navedeno agencija ugotavlja, da zahtevki T-2 ni utemeljen. Objava podrobnih stroškovnih kalkulacij posameznih veleprodajnih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente, je namreč po oceni agencije ustrezno izpolnjena. Kot se je namreč izkazalo v ugotovitvenem postopku, je Telekom Slovenije v nadzornem postopku na podlagi Odločbe 3b na svoji spletni strani objavil Pojasnila stroškovnim kalkulacijam na trgu 3b. V okviru tega dokumenta je Telekom Slovenije razčlenil postopek izračuna cen, in sicer je pojasnil na katerih metodah temeljijo kalkulacije, kaj uporabi za osnovo pri teh metodah in katere stroške pri tem upošteva. Dokument vsebuje tudi podrobnejša pojasnila k posameznim kalkulacijam, in sicer za port xDSL in MSAN ter zakup kapacitet, za priključitve in spremembe na priključkih, za NNI povezavo, za dela izven delovnega časa ter za vračilo CPE. Postopek izračuna kapacitet je prikazan po korakih, natančno je pojasnjeno, kako se kapacitete izračunajo (vključeni so storitveni elementi, način prerazporeditve na podlagi pripadnosti stroškov različnim omrežnim navideznim komponentam, uporabljeni usmerjevalni količniki). Agencija ugotavlja, da navedeni dokument vsebuje podrobne stroškovne kalkulacije, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente, saj se z objavo zadosti namenu naložene obveznosti – to pa je, da se agenciji omogoči preverjanje spoštovanja oblikovanja stroškovno naravnanih cen ostalih storitev osrednjega veleprodajnega dostopa z bitnim tokom za množični trg. Namen naložene obveznosti ni, da bi se operaterji seznanili z vsemi kalkulacijami Telekoma Slovenije, saj ni v njihovi pristojnosti, da oni presojujejo, ali je Telekom Slovenije cenovne obveznosti iz Odločbe 3b izpolnil.

Agencija je skladno z navedenim odločila tako kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

K 2. točki izreka:

T-2 je v okviru tega medoperaterskega spora zahteval tudi, da ga Telekom Slovenije enako obravnava kot operaterja, s katerim je podpisal aneks o dolgoročnem zakupu, pri čemer je zahteval, da agencija Telekomu Slovenije z odločbo naloži več izpolnitvenih ravnanj, s katerimi bo učinkovito na trgu dosežen primerljiv položaj z [REDACTED], s tem pa posledično izpolnjena obveznost enakega obravnavanja iz Odločbe 3b. Izpolnitvena ravnanja, ki so predmet tega zahtevka, je T-2 tekom postopka specificiral, in sicer je zahteval, da Telekom Slovenije aneks za dolgoročni zakup:

- a) spremeni na način, da bodo enakovredno upoštevani produkti in zgolj produkti, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij,
- b) spremeni na način, da bodo količinski popusti vezani zgolj na rast števila pridobljenih priključkov,

---

⁵ Kopija navedenega sklepa je vložena v spis, št. dokumenta 38261-4/2018/99.

- c) spremeni tako, da pri popustih ne bodo kršeni principi investicijske lestve,
- d) vključi v vzorčno ponudbo po predhodni odobritvi vsebine aneksa s strani agencije.

Zahteval je tudi, da mora enakopravna obravnava veljati od dneva uveljavitve aneksa o dolgoročnem zakupu med Telekomom Slovenije in [REDACTED]

V zvezi s tem agencija uvodoma pojasnjuje, da je Telekom Slovenije 22. 8. 2019 na svoji spletni strani objavil ponudbo dolgoročnega zakupa kapacitet do končnih uporabnikov operaterja v zvezi s storitvami Vzorčne ponudbe za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg ter kasneje z operaterjem [REDACTED] tudi podpisal aneks na podlagi te ponudbe. Navedeno dejstvo sta potrdili obe stranki.

Zahtevek T-2 ni utemeljen.

T-2 meni, da je bil predmetni aneks o dolgoročnem zakupu pripravljen posebej za [REDACTED] in da je T-2 zaradi podpisa aneksa o dolgoročnem zakupu [REDACTED] in Telekomom Slovenije v slabšem položaju. Zato je zahteval, da Telekom Slovenije aneks spremeni tako, da bo zagotovljeno spoštovanje obveznosti enakega obravnavanja kot je le-ta določena v Odločbi 3b – torej, da bo T-2 enako obravnavan kot [REDACTED].

Podlaga za odločanje o tem zahtevku je obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, ki je Telekomu Slovenije naložena z Odločbo 3b, ki v 3. a) točki izreka določa, da mora pri zagotavljanju storitve dostopa z bitnim tokom drugim operaterjem, s katerimi ima sklenjeno pogodbo o operaterskem dostopu, zagotavljati enakovredne pogoje dostopa do omrežja v enakovrednih okoliščinah, kot jih zagotavlja samemu sebi oziroma svojim hčerinskim ali partnerskim podjetjem. Poleg tega je v 3. c) točki izreka Odločbe 3b tudi določeno, da mora Telekom Slovenije operaterjem zagotoviti takšno obliko dostopa z bitnim tokom, ki omogoča ponujanje enakih storitev, vključno s ceno, in v enaki kakovosti, kot jih je preko te oblike dostopa možno zagotoviti in jih na maloprodajnem trgu zagotavlja tudi sam oziroma prek hčerinskih ali partnerskih podjetij.

Agencija je tako pristojna, da skladno s 217. členom ZEKom-1 rešuje predmetni spor med strankama postopka, saj le-ta temelji na obstoječi obveznosti, določeni v posamičnem aktu, ki ga je na podlagi ZEKom-1 izdala agencija (t.j. Odločba 3b).

Telekom Slovenije je zahtevku T-2 nasprotoval, saj naj bi šlo po njegovem mnenju za urejanje njegovega poslovanja drugače kot je urejeno z veljavno regulacijo. Meni, da T-2 torej dejansko zahteva spremembo regulacije (obveznosti zagotavljanja preglednosti), česar pa po mnenju Telekoma Slovenije agencija ne more storiti v postopku reševanja medoperaterskega spora.

V zvezi s tem agencija najprej ugotavlja, da je Telekom Slovenije kot operater s pomembno tržno močjo zavezan k enakemu obravnavanju vseh operaterjev na relevantnem upoštevem trgu. Odločba 3b obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja konkretizira v 9. točki izreka na način, da mora

Telekom Slovenije na svoji spletni strani objavi vzorčno ponudbo za veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg, ki mora vsebovati pogoje, povezane z obveznostmi dostopa, zagotavljanja enakega obravnavanja ter cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva. Na podlagi tako pripravljene vzorčne ponudbe nato Telekom Slovenije ponudi posameznemu operaterju v podpis medoperatersko pogodbo, s katero se konkretno uredi podrobnosti njunega razmerja. Vzorec take pogodbe mora biti enako dostopen vsem operaterjem. Enako velja tudi v primeru, če Telekom Slovenije ponudi operaterjem v naprej pripravljene anekse k taki pogodbi. Če torej vzorčna ponudba zaradi transparentnosti in zagotavljanja enake dostopnosti v prilogah vsebuje vzorec medoperaterske pogodbe ali vzorec morebitnih aneksov, to še ne pomeni, da te priloge s tem postanejo (vsebinski) del vzorčne ponudbe.

V primeru, da bi torej agencija Telekomu Slovenije naložila, da mora sporni aneks popraviti na način, kot to v svojem zahtevku predlaga T-2, bi s tem posegla zgolj v vsebino aneksa, ne pa tudi v vsebino same vzorčne ponudbe oziroma regulatorne odločbe. Zato se ni mogoče strinjati z ugovorom Telekoma Slovenije, da bi šlo v tem delu za poseganje v veljavno regulacijo. Agencija namreč lahko v sporu preveri, ali so ravnanja operaterja s pomembno tržno močjo oziroma pogoji iz medoperaterske pogodbe in morebitnih aneksov skladna s pogoji regulacije, ne sme pa pri tem posegati ne v vzorčno ponudbo (glej 4. odstavek 102. člena ZEKom-1) niti v pravnomočno regulatorno odločbo.

V svojem zahtevku T-2 v točkah od a) do d) specificira način, na katerega naj Telekom Slovenije izvrši obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, ki je naložena v regulatorni odločbi, saj meni, da je trenutno objavljen aneks o dolgoročnem zakupu v nasprotju s predmetno obveznostjo.

Glede točke b), ki se glasi: *b) Telekom Slovenije mora aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo količinski popusti vezani zgolj na rast števila pridobljenih priključkov*, je T-2 navedel, da bi moral biti količinski popust opredeljen zgolj na rast števila pridobljenih priključkov in ne tudi na začetno stanje števila naročnikov, ki je za vzpodbujanje investicij v NGA povsem nerelevantno, posledično tak količinski popust po njegovem mnenju ni orodje za vzpodbujanje investicij. T-2 je navedel, da to vpeljuje neenakopravno obravnavo operaterjev glede na njihovo izhodiščno število enot ter predstavlja klasičen protikonkurenčen količinski popust, kot ga prepoveduje praksa Sodišča EU. Agencija ugotavlja, da T-2 svojih navedb ni podkrepil z dokazi in jih konkretizirano utemeljil. Prav tako kot imajo operaterji različno začetno stanje enot, se tudi ob sklenitvi aneksa lahko zavežejo za različno število povečanja števila enot mesečnih zakupnin. Iz vpogleda v Ponudbo dolgoročnega zakupa kapacitet do končnih uporabnikov operaterja (objavljena je v Vzorčni ponudbi za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg – Priloga 3) je razvidno, da sta podani dve različni lestvici ugodnosti – iz naslova zakupljenega števila enot in iz naslova povečanja zakupljenega števila enot zakupnin. Odstotki ugodnosti se med seboj seštevajo. Od skupne zakupljene količine je odvisna višina popusta. Ni v nasprotju z veljavnimi predpisi, da ob zakupu večjih količin enot lahko dobi operater tudi višji popust. Agencija nenazadnje tudi ugotavlja, da določanja popustov Odločba 3b, ZEKom-1 ali drug zakoniti predpis ne urejajo, torej agencija nima podlage za naložitev tovrstne vsebine v aneks, saj bi s tem razširila z Odločbo 3b naložene obveznosti. Način določanja popustov

ob upoštevanju obveznosti enakega obravnavanja na posameznem reguliranem trgu je tako prepuščen poslovni odločitvi Telekomu Slovenije.

Glede točke d), ki se glasi: *d) aneks za dolgoročni zakup vključiti v vzorčno ponudbo po predhodni odobritvi vsebine aneksa s strani agencije*, agencija ugotavlja, da je bil aneks o dolgoročnem zakupu že dne 2. 12. 2019 objavljen kot Priloga 4 vzorčne ponudbe za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg (poimenovan: Aneks k medoperaterski pogodbi za dolgoročni zakup kapacitet do končnih uporabnikov operaterja)⁶. Posledično agencija ugotavlja, da je Telekom Slovenije tako že izpolnil del zahtevka T-2, ki se nanaša na vključitev aneksa za dolgoročni zakup v vzorčno ponudbo, torej naložitev te obveznosti Telekomu Slovenije v okviru tega medoperaterskega spora ni več potrebna. V kolikor T-2 meni, da bi se morala vsebina aneksa preliti v vsebino vzorčne ponudbe (torej, da aneks ni objavljen zgolj kot priloga vzorčni ponudbi), pa agencija pojasnjuje, da agencija v okviru medoperaterskega spora skladno s 4. odstavkom 102. člena ZEKom-1 (vsebinsko) ne sme posegati v vzorčno ponudbo. V delu, ko T-2 zahteva, da bi morala agencija predhodno aneks o dolgoročnem zakupu potrditi, pa agencija ugotavlja, da zahtevek T-2 v tem delu nima podlage v veljavni regulatorni odločbi (Odločbi 3b), niti je nima v zakonu ali drugem zakonitem predpisu, saj ne ZEKom-1 ne na njegovi podlagi sprejeti predpisi te obveznosti ne določajo. Kot navedeno zgoraj, v medoperaterskem sporu ni mogoče širiti obveznosti, ki so operaterjem s pomembno tržno močjo naložene z regulatornimi odločbami. T-2 je navedel, da bi morala agencija predhodno potrditi aneks o dolgoročnem zakupu na podlagi Priporočila o nediskriminaciji in stroškovnih metodologijah, čemur agencija ne more slediti že iz razloga, da se na podlagi priporočila ne more določati pristojnosti organov za izvajanje formalnih dejanj kot je npr. potrjevanje določenih dokumentov. Takšna pristojnost agencije bi morala biti izrecno določena oz. predvidena ali v zakonu ali v regulatorni odločbi. Dodatno agencija tudi pojasnjuje, da niti vzorčne ponudbe, ki jo je Telekom Slovenije dolžan objaviti skladno z obveznostjo zagotavljanja preglednosti (9. točka izreka Odločbe 3b), agencija predhodno ne odobri.⁷ Pri aneksu o dolgoročnem zakupu pa gre za objavo dokumenta, ki neposredno sploh ni urejen oziroma predviden v regulatorni odločbi, zato njegova vnaprejšnja potrditev niti ni obvezna.

Glede točk a) in c) tega zahtevka, ki se glasita: *a) aneks za dolgoročni zakup spremeniti na način, da bodo enakovredno upoštevani produkti in zgolj produkti, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij*, in c) *aneks za dolgoročni zakup spremeniti tako, da pri popustih ne bodo kršeni principi investicijske lestve*, pa agencija ugotavlja, da zahtevek ni dovolj konkretiziran, da bi bilo mogoče o njem odločiti.

Bistvo zahtevka, kot ga opredeljujeta točki a) in c), naj bi bilo v tem, da se Telekomu Slovenije naloži, da v okviru aneksa za dolgoročni zakup (ki predstavlja dokument s povsem konkretno določenimi

⁶ Navedeno je agencija ugotovila z vpogledom na spletno stran <https://www.telekom.si/operaterji/bro/WCA-objava-2-12-2019.pdf>, kjer se nahaja Vzorčna ponudba za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg, ki je bila objavljena 2. 12. 2019, veljati pa je začela 1. 1. 2020.

⁷ Agencija vse obveznosti, naložene z Odločbo 3b nadzira naknadno skladno s svojimi pristojnostmi (111. in 221. člen ZEKom-1).

praviciami in obveznostmi dveh pogodbenih strank) »enakovredno« upošteva produkte, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij, pri tem pa shemo popustov oblikuje tako, da ne bo kršil »principov investicijske lestve«.

Obe zahtevani ravnanji, ki naj bi jih agencija v tem medoperaterskem sporu naložila z odločbo, po mnenju agencije nista dovolj določni in konkretizirani, da bi bilo nasprotnemu udeležencu jasno, kaj mora v skladu s tema obveznostnima storiti. Tudi iz obrazložitve teh dveh točk v vlogi T-2 z dne 19. 4. 2019 in njenih nadaljnjih dopolnitvah tekom postopka, namreč ni mogoče ugotoviti, kaj točno naj bi Telekom Slovenije moral z aneksom spremeniti. Glede točke a) sicer T-2 navaja, da želi, da se upoštevajo zgolj produkti, ki se nudijo preko vseh NGA omrežij, vendar pa ne pojasni, kaj zanj v konkretnem primeru zajema pojem »enakovredno« in kako konkretno naj se zahtevana enakovrednost na te produkte aplicira. Iz zahtevka T-2 tako ne izhaja, kako naj bi se konkretno upoštevalo produkte preko vseh NGA omrežij, da bi bila dosežena zahtevana »enakovrednost«, to pa je nujno za to, da bi se obveznost nasprotnemu udeležencu v sporu sploh lahko naložila. Skladno s 213. členom ZUP se v izreku odloči o predmetu postopka in o vseh zahtevkih strank (prvi odstavek), izrek odločbe pa mora biti kratek in določen, če je potrebno, se lahko razdeli tudi na več točk (šesti odstavek), kar pomeni, da mora biti vsebina odločitve o pravici oziroma obveznosti formulirana tako, da je neposredno in nedvomno izražena v izreku. Izrek je namreč najpomembnejši del upravne odločbe, ker ta postane izvršljiv, dokončen in pravnomočen. Le-ta pa ni jasen in določen, če dopušča različna tolmačenja⁸. Poleg tega bi T-2 moral v zahtevku opredeliti tudi, na kakšen način točno naj se spremeni aneks, da ne bodo kršeni principi investicijske lestve. Agencija tako meni, da gre za splošen zahtevek, ki po svoji vsebini izraža očitke Telekomu Slovenije, da s shemo ponujenih popustov operaterjem ne omogoča razvoja njihovih omrežnih produktov⁹, posledično pa onemogoča razvoj konkurence na trgu. Pri tem T-2 ne konkretizira niti kaj je tisto, kar pri obstoječi shemi ponujenih popustov onemogoča njegov vzpon po investicijski lestvi, niti ne pojasni vzročne povezave med domnevno kršitvijo in nezaželeno posledico. Agencija sicer razume navajanja T-2, da naj bi ponudba za sklenitev aneksa o dolgoročnem zakupu rušila osnovna načela regulacije, saj so cene na podlagi sklenjenega aneksa nižje kot cene manj zahtevnih proizvodov lokalne razvezave, vendar o tem ne more odločati v okviru postavljenega zahtevka za spremembo aneksov o dolgoročnem zakupu, če zahtevek ni dovolj določen.

Tovrstni očitki bi se lahko presojali v postopkih nadzora, v okviru katerih agencija opravlja nadzor nad izvajanjem vseh posamičnih aktov in ukrepov, ki jih sprejema na podlagi ZEKom-1 (skladno s 221. členom ZEKom-1). Agencija je skladno z navedenimi določbami v primeru aneksa o dolgoročnem zakupu na upoštevnem trgu 3b uvedla postopek nadzora, v okviru katerega presoja, ali je Telekom

⁸ Glej sodne odločbe IV Z 9/2010, U 1353/2001, I U 1568/2010, II U 150/2011.

⁹ Princip investicijske lestve je regulatorno načelo, katerega namen je spodbuditi naložbe novih vstopnikov na trg, s ciljem, da postopno dosežejo primerljivo omrežje kot ga ima obstoječi (incumbent) operater. To načelo temelji na ideji, da so naložbe novih vstopnikov v (dokončno) izgradnjo primerljivega omrežja postopne, saj se tudi število njihovih strank povečuje postopno. Do dokončne izgradnje primerljivega lastnega omrežja pa pri obstoječem operaterju zakupujejo ustrezne veleprodajne storitve, katerih obseg pa se zmanjšuje višje kot so na lestvi.

Slovenije s sklenitvijo aneksa o dolgoročnem zakupu z družbo [redacted] spoštoval obveznosti naložene z Odločbo 3b.

Na drugačno odločitev v zadevi ne morejo vplivati navedbe T-2 (dokument št. 38261-4/2018/71), da Telekom Slovenije v aneksu za dolgoročni zakup določa sistem popustov, ki operaterje umetno zadržuje na nižji stopnički investicijske lestve. Podpis takega aneksa naj bi imel po mnenju T-2 za posledico zavezo alternativnega operaterja, da bo uporabljal le dostop do centralne lokacije, s čimer se zaveže omejiti lastne investicije v omrežje na škodo končnih uporabnikov.

Agencija meni, da glede na dejstvo, da se aneks ponudi operaterjem v podpis – Telekom Slovenije operaterjev v sprejem oz. podpis tovrstnega aneksa z ničemer ne sili – ne more iti za zadrževanje na nižji stopnički investicijske lestve. Od vsakega operaterja posebej je namreč odvisno, ali se bo odločil za sklenitev aneksa, ob upoštevanju svojega poslovnega modela kot tudi (bodočih) načrtov za razvoj svojega lastnega omrežja. Agencija se tudi ne more strinjati, da se operaterji s podpisom tovrstnega aneksa zavežejo k omejitvi lastnih investicij v omrežje. Po vpogledu v aneks namreč ugotavlja, da aneks operaterjem investicij z ničemer ne preprečuje. Telekom Slovenije je predmetni aneks ponudil v podpis vsem operaterjem, od njih pa je odvisno, ali se bodo za njegovo sklenitev odločili in sprejeli v njem določene pogoje. Pri tem agencija še pojasnjuje, da zahteva Telekoma Slovenije, da se popusti uredijo z aneksom, ni sporna, saj gre za pogodbo, kjer operater lahko v zameno za zavezo za določeno obdobje in napovedano rast števila priključkov, pridobi ugodnejšo ceno. Osnovne cene v skladu z regulatorno odločbo neodvisno od tega še vedno veljajo – torej skladno s cenovnimi obveznostmi Telekom Slovenije še vedno zagotavlja storitve na upoštevnem trgu 3b kot jih je natančneje opredelil v svoji vzorčni ponudbi (skladno z regulatorno odločbo – Odločbo 3b). Morebitno kršitev slednjega pa se bo (kot je bilo pojasnjeno že zgoraj) preverilo v postopku nadzora nad izpolnjevanjem Odločbe 3b.

Agencija se tudi ne strinja z navedbami T-2, da je zahteva po podpisovanju aneksov o dolgoročnem zakupu v nasprotju z obveznostjo zagotavljanja enakega obravnavanja – in sicer, da je neprimerna in nepotrebna, saj ima T-2 s Telekomom Slovenije že podpisane pogodbe za storitev širokopasovnega dostopa z bitnim tokom in bi se določila vzorčne ponudbe morala uveljaviti brez podpisovanja dodatnih dogovorov. V zvezi s tem je treba najprej pojasniti, da medoperaterska razmerja na veleprodajnem trgu operaterji urejajo s pogodbami. Slednje morajo biti v skladu z veljavnimi predpisi in regulatornimi odločbami, v primeru Telekoma Slovenije kot reguliranega operaterja s pomembno tržno močjo, pa tudi v skladu z njegovimi vzorčnimi ponudbami, ki jih je dolžan objaviti na podlagi vsakokratne regulatorne odločbe. Navedeno pa ne pomeni, da mora Telekom Slovenije imeti vse pogodbene pogoje oziroma prav vsa vprašanja pogodbenega sodelovanja urejene izključno v svoji vzorčni ponudbi ter da mu posledično *a priori* ne bi bilo dovoljeno sklepati aneksov k že sklenjenim medoperaterskim pogodbam. Česa takega ne ZEKom-1, ne na njegovi podlagi sprejetji predpisi in niti Odločba 3b ne predpisujejo, seveda pod pogojem, da Telekom Slovenije tudi pri sklepanju aneksov upošteva načelo enakega obravnavanja ter pri tem ne obravnava drugače določenih operaterjev kot

to prepoveduje 103. člen ZEKom-1 oziroma na njegovi podlagi sprejeta regulacija in ob pogoju, da pri oblikovanju teh pogojev ne krši drugih obveznosti naloženimi s prej navedenimi predpisi in posamičnimi akti. Agencija ugotavlja, da Telekom Slovenije podpis aneksa ponuja vsem operaterjem, vsak operater pa sam presodi, ali si bo pod dodatnimi pogoji in v zameno za vezavo za določeno časovno obdobje zagotovil nižje cene. Operater, ki ima sklenjeno pogodbo s Telekomom Slovenije, pa ima sicer zagotovljeno ceno kot je določena v vsakokrat veljavni vzorčni ponudbi in je enaka za vse operaterje, ki se ne odločijo za podpis akcijskega aneksa.

T-2 je tudi predlagal, naj agencija Telekomu Slovenije naloži predložitev aneksa za dolgoročni zakup z družbo [REDACTED] z namenom, da se vanj vpogleda. Telekom Slovenije temu predlogu nasprotoval. Agencija v luči predhodno obrazloženega pojasnjuje, da za odločitev v tej zadevi predložitev aneksa ni potrebna. Vzorec aneksa je namreč prosto dostopen, za odločitev v tej zadevi pa konkretne vrednosti, ki so dogovorjene med Telekomom Slovenije [REDACTED] niso relevantne. T-2 s svojim zahtevkom namreč ne zahteva, da mora aneks, ki bi mu ga Telekom Slovenije ponudil v podpis vsebovati točno enake vrednosti kot veljajo za [REDACTED] temveč zase na trgu 3a zahteva primerljivo ugoden položaj kot ga ima [REDACTED] na trgu 3b. Posledično agencija predlaganega dokaza ni izvedla.

Agencija je skladno z navedenim odločila tako kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe, saj je presodila, da na podlagi veljavnih predpisov oziroma Odločbe 3b spremembe aneksa, kot jo v tem sporu zahteva T-2, Telekomu Slovenije v konkretnem primeru ni mogoče naložiti. O zahtevku, da mora enakopravna obravnava veljati od dneva uveljavitve aneksa o dolgoročnem zakupu med Telekomom Slovenije in [REDACTED], s katerim je T-2 časovno opredelil svoj zahtevek, agencija ni odločala, saj je bil zahtevek zavržen že v delu, ko T-2 zahteva, da se mora ponujeni aneks spremeniti. Ker je bil zahtevek zavržen že po vsebini, o njegovi časovni dimenziji namreč sploh ni mogoče odločiti.

K 3. in 4. točki izreka:

T-2 je zahteval, da Telekom Slovenije v roku 8 dni po prejemu odločbe, s katero bo agencija odločila v tem sporu, izvede spremembe Vzorce ponudbe za lokalni dostop na fiksni lokaciji (na upoštevnem trgu 3a) in Vzorce ponudbe za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg (na upoštevnem trgu 3b) tako, da zagotovi, da i) veleprodajne cene veljajo za vse priključke in storitve (novo naročene in obstoječe), ii) veljavnost veleprodajnih cen ni omejena zgolj na storitve, ki so zakupljene za določeno obdobje in iii) ne razlikuje med veleprodajnimi cenami za mesečne zakupnine glede na tehnologijo dostopovnega omrežja.

T-2 je postavil dva ločena zahtevka za spremembe vzorčne ponudbe, in sicer je zahteval spremembo vzorčne ponudbe na upoštevnem trgu 3a in spremembo vzorčne ponudbe na upoštevnem trgu 3b (glej 5. in 6. točko njegovega zahtevka, kot sta opisani v uvodu te odločbe). Agencija ugotavlja, da gre vsebinsko za podobna zahtevka, razlika je zgolj v tem, da se v 5. točki vloge zahtevek T-2 nanaša na vzorčno ponudbo za lokalni dostop na fiksni lokaciji (iz upoštevnega trga 3a), v 6. točki njegovega

zahtevka pa na vzorčno ponudbo za osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg (na upoštevnem trgu 3b), kar v zvezi s tem zahteva od Telekom Slovenije pa je enako. Podlaga za odločanje o teh dveh zahtevkih sta Odločba 3a in Odločba 3b, ki Telekomu Slovenije nalagata obveznost zagotavljanja preglednosti v popolnoma enakem obsegu (dikcija naloženih obveznosti je identična). Posledično se agencija do obeh postavljenih zahtevkov opredeljuje enotno kot sledi iz nadaljevanja obrazložitve.

T-2 v zvezi s svojima zahtevkoma pojasnjuje, da bi moral Telekom Slovenije cene iz akcijskih aneksov vključiti že neposredno v obe vzorčni ponudbi, ter da operaterjem, ki imajo sklenjeno pogodbo za predmetni dostop, ne bi bilo potrebno podpisovati akcijskih aneksov, saj bi akcijske cene morale veljati že na podlagi vsakokrat spremenjene vzorčne ponudbe. Poleg tega pa se po njegovem mnenju operaterjev tudi ne bi smelo zavezovati za določeno obdobje, da bi veljala cena iz akcijskih aneksov.

Zahtevak T-2 ni utemeljen.

Poleg določb 102. in 103. člena ZEKom-1 podlago za odločitev v tem delu predloga za rešitev spora predstavljata Odločbi 3a in 3b, in sicer v delu, ko določata obveznost Telekom Slovenije, da objavi vzorčno ponudbo na dotičnih upoštevnih trgih:

Odločba 3a v 15. točki izreka določa, da mora Telekom Slovenije v okviru obveznosti zagotavljanja preglednosti na svoji spletni strani objaviti vzorčno ponudbo za veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji, ki mora vsebovati pogoje, povezane z obveznostmi dostopa, zagotavljanja enakega obravnavanja ter cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva, pri tem pa je v nadaljevanju določeno tudi, da mora Telekom Slovenije o objavi vzorčne ponudbe ter o vseh njenih spremembah in dopolnitvah obvestiti agencijo in vse operaterje, s katerimi ima sklenjene pogodbe o razvezanem lokalnem dostopu, najmanj 30 dni pred uveljavitvijo sprememb, razen v primeru, ko je s to odločbo določeno drugače.

Odločba 3b v 9. točki izreka določa, da mora Telekom Slovenije v okviru obveznosti zagotavljanja preglednosti na svoji spletni strani objaviti vzorčno ponudbo za veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg, ki mora vsebovati pogoje, povezane z obveznostmi dostopa, zagotavljanja enakega obravnavanja ter cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva, pri tem pa je v nadaljevanju določeno tudi, da mora Telekom Slovenije o objavi vzorčne ponudbe ter o vseh njenih spremembah in dopolnitvah obvestiti agencijo in vse operaterje, s katerimi ima sklenjene pogodbe o dostopu z bitnim tokom, najmanj 30 dni pred uveljavitvijo sprememb, razen v primeru, ko je s to odločbo določeno drugače.

Kot izhaja iz predloga za rešitev spora in njegovih dopolnitev, je T-2 zahtevak postavil zato, ker je Telekom Slovenije v nasprotju z regulatorno odločbo, dodatno in ločeno od vsakokrat veljavne vzorčne ponudbe, objavljala akcijske anekse, s katerimi je operaterjem ponudil ugodnejše cene v zameno za vezavo za določeno časovno obdobje. Po mnenju T-2 bi morale te cene avtomatično veljati

za storitve po vzorčni ponudbi – in sicer za vse naročnike (za priključke za obstoječe naročnike, ki jih T-2 že plačuje Telekomu Slovenije, kot tudi za na novo pridobljene naročnike oz. novo naročene priključke pri Telekomu Slovenije), torej brez podpisovanja akcijskega aneksa in brez vezave za določeno obdobje. Akcijski aneksi so se po mnenju T-2 nanašali na veleprodajne storitve, za katere se cena določa na osnovi modela gospodarske ponovljivosti (ERT).

Telekom Slovenije je nasprotoval navedbam T-2, da naj bi bilo ponujanje akcijskih aneksov v nasprotju z regulatornima odločbama – odločbi namreč ne prepovedujeta urejanja cen v aneksih, zato iz tega razloga očitki T-2 v smeri, da naj bi Telekom Slovenije kršil veljavno regulacijo, ne morejo biti utemeljeni. Pojasnil je, da je soglasje pogodbenih strank predpostavka za veljavnost dvostranskega pravnega razmerja (v konkretnem primeru torej sklenitve akcijskega aneksa) in da ne more biti pravno dopusten oziroma utemeljen predlog, da naj bi vsakokratna akcijska ponudba avtomatično veljala za vse udeležence na trgu. Glede časovnega usklajevanja ponudb in trajanja aneksov je navedel, da le-to ni regulirano, vprašanje ERT pa da ni predmet tega medoperaterskega spora. Dodatno je pojasnil, da je aneks objavljen oziroma ponujen za vse operaterje enako, odločitev o njegovi sklenitvi pa je na posameznem operaterju, tako ni mogoče trditi, da operaterji ne bi bili enako obravnavani. Glede zatrjevanja T-2, da naj bi domnevno obstajale previsoke veleprodajne cene, katerih ERT naj bi bil negativen, je Telekom Slovenije podal ugotovitev, da T-2 za navedeno ni podal nobenega dokaza, niti ni jasno, kako naj bi predlagatelj sploh izvedel ERT in ugotavljal njegov rezultat. Navedel je tudi, da upoštevanje gospodarske ponovljivosti zahteva zagotavljanje zadostne razlike med maloprodajnimi ponudbami in veleprodajnimi ponudbami, sam izračun zagotavljanja pa upošteva različne parametre in avtomatizirano prilagajanje vsakokratni spremembi cen na enem od trgov. Hkrati je tudi pojasnil, da to ne pomeni, da se lahko izračuna in določi zgolj ena cena storitev v posameznem trenutku, ampak lahko operater izbere ceno, ki upošteva gospodarsko ponovljivost. Gospodarska ponovljivost se po njegovem mnenju ugotavlja glede na stanje na trgu in vpliv vseh relevantnih stroškov in prihodkov ter se ne preverja zgolj v odnosu do enega operaterja. Vztrajal je, da so cene storitev, ki jim v medoperaterskem sporu nasprotuje T-2 zakonite in določene skladno s pravili regulacije.

Kot je bilo delno pojasnjeno že v obrazložitvi k 2. točki izreka te odločbe, veljavna zakonodaja ne predvideva, da mora operater s pomembno tržno močjo vsa svoja poslovna ravnanja na reguliranem trgu imeti opredeljena zgolj v vzorčni ponudbi. Vzorčna ponudba je instrument zagotavljanja preglednosti iz 102. člena ZEKom-1 in enakega obravnavanja iz 103. člena ZEKom-1 ter je namenjena temu, da operater s pomembno tržno močjo bistvene elemente svojih reguliranih (veleprodajnih) produktov opredeli (razčleni) in pod enakimi pogoji ponudi drugim operaterjem. Pri tem 103. člen ZEKom-1 v 4. odstavku tudi določa, da je namen vzorčne ponudbe v tem, da operaterjem, ki želijo pri reguliranem subjektu zakupiti določen veleprodajni produkt, ni treba plačati zmogljivosti, ki jih nujno ne potrebujejo. Podrobnejšo razčlenitev ter vsebine, ki naj jih regulirani operater v vzorčno ponudbo vključi, predpiše agencija z regulatorno odločbo v okviru t.i. ex-ante regulacije (glej 4. odstavek v povezavi s 1., 2. in 3. odstavkom 102. člena ZEKom-1). Na podlagi zakonskega besedila tako ni mogoče sklepati, da bi zakonodajalec vzorčno ponudbo predvidel kot vseobsežen dokument, ki celovito na

enem mestu uredi vsa tehnična in cenovna vprašanja, povezana z določenimi reguliranimi produkti. Posledično tudi ni mogoče zaključiti, da zakon ne bi dopuščal, da operater s pomembno tržno močjo posamezna vprašanja dodatno uredi z medoperatersko pogodbo oziroma z aneksi k taki pogodbi.

Nenazadnje pa je treba tudi opozoriti, da zaradi učinka »*erga omnes*«, ki ga ima objavljena vzorčna ponudba, njeno spreminjaje v okviru reševanja medoperaterskih sporov (kjer odločitev agencije učinkuje zgolj med strankam spora oziroma »*inter partes*«) ni ustrezno. Zato tudi ZEKom-1 v 4. odstavku 102. člena izrecno določa, da če vzorčna ponudba ne ustreza določbam ZEKom-1 oziroma regulatorne odločbe, agencija v postopku nadzora (t.j. v postopku, ki ga opredeljuje XVI. poglavje ZEKom-1) odloči o njeni spremembi.

Agencija je v nadaljevanju presojala, ali regulatorni odločbi na trgu 3a in 3b določata, da morajo vse veleprodajne cene iz vzorčne ponudbe veljati za vse priključke in storitve (novo naročene in obstoječe) in ali je veljavnost veleprodajnih cen lahko omejena zgolj na storitve, ki so zakupljene za določeno obdobje.

Agencija ugotavlja, da v okviru obveznosti, naloženih v regulatorni odločbi, Telekomu Slovenije ni prepovedano in torej ni v nasprotju z regulacijo, da objavi akcijski aneks (v okviru vzorčne ponudbe), v katerem v zameno za vezavo operaterjem ponudi nižjo ceno. Navedeno je tudi skladno s Priporočilom Komisije, z dne 20. septembra 2010, o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA) (2010/572/EU) (UL L 251/35, 25. 9. 2010; v nadaljevanju: Priporočilo o regulaciji NGA omrežij), ki v 25. uvodni izjavi določa, da lahko operater s pomembno tržno močjo nudi nižje cene dostopa v zameno za vnaprejšnjo zavezanost k dolgoročnim pogodbam. Priporočilo Komisije z dne 11. septembra 2013 o doslednih obveznostih nediskriminacije ter metodologijah za izračun stroškov za spodbujanje konkurence in izboljšanje okolja za naložbe v širokopasovne povezave (2013/466/EU) (UL L 251/13, 21. 9. 2013; v nadaljevanju: Priporočilo o nediskriminaciji in stroškovnih metodologijah)¹⁰ pa določa, da so dolgoročni sporazumi o oblikovanju cen dostopa pomembno orodje za spodbujanje naložb v omrežje NRA (19. uvodna izjava), kar pomeni, da tovrstne akcijske ponudbe niso v nasprotju z veljavnimi regulatornimi odločbami.

Glede navedb T-2, da se cene in pogoji iz akcijskih aneksov nanašajo le na novo pridobljene naročnike v obdobju veljavnosti predmetnega aneksa in da bi morale veljati tudi za že obstoječe naročnike, agencija pojasnjuje, da se v okviru preverjanja spoštovanja obveznosti gospodarske ponovljivosti (obveznost iz 16. c) točke izreka Odločbe 3a in 10. b) točke izreka Odločbe 3b) preverja posebej nove

---

¹⁰ Agencija je v Odločbi 3a (str. 27) in v Odločbi 3b (str. 22, 23) zapisala, da je skladno z 207. členom ZEKom-1 pri nalaganju ukrepov upoštevala tudi Priporočilo Komisije, z dne 20. septembra 2010, o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA) (2010/572/EU) (UL L 251/35, 25. 9. 2010; v nadaljevanju: *Priporočilo o regulaciji NGA omrežij*) in Priporočilo Komisije z dne 11. septembra 2013 o doslednih obveznostih nediskriminacije ter metodologijah za izračun stroškov za spodbujanje konkurence in izboljšanje okolja za naložbe v širokopasovne povezave (2013/466/EU) (UL L 251/13, 21. 9. 2013; v nadaljevanju: *Priporočilo o nediskriminaciji in stroškovnih metodologijah*).

kot tudi obstoječe naročnike in se pri tem upoštevajo cene in pogoji iz akcijskih aneksov. Glede na akcijske ponudbe se v okviru ERT testa upoštevajo akcijske cene le pri novih naročnikih, medtem ko se jih pri obstoječih naročnikih ne upošteva, saj v tem primeru Telekom Slovenije ne ponuja cen in pogojev iz akcijskih aneksov. Torej se v okviru preverjanja spoštovanja obveznosti gospodarske ponovljivosti preverja vse naročnike, tako nove kot obstoječe. V okviru preverjanja spoštovanja te obveznosti se torej pri izračunu upoštevajo tudi cene iz akcijskih aneksov. Predmet tega postopka sicer ni preverjanje cen, vendar zgolj, ali lahko Telekom Slovenije v zameno za vezavo za določeno obdobje operaterjem ponudi nižje cene kot so sicer določene v vsakokrat veljavni vzorčni ponudbi. Kot že navedeno, to lahko stori (v okviru nadzornih postopkov, s katerimi se preverja spoštovanje obveznosti gospodarske ponovljivosti, pa se ugotovi, ali cene iz vzorčne ponudbe zagotavljajo gospodarsko ponovljivost kot je predpisana z regulatornima odločbama na upoštevnihih trgih 3a in 3b).

Na navedbe T-2, da morajo cene, izračunane v skladu z modelom gospodarske ponovljivosti posledično veljati za vse naročnike operaterja v obdobju veljavnosti maloprodajne ponudbe Telekoma Slovenije, ne glede na čas trajanja zakupa storitev, agencija pojasnjuje, da cene, ki jih agencija preverja z ERT testom, veljajo za vse naročnike, ki se jim zagotavljajo storitve preko določenih NGA veleprodajnih vložkov. Pri ERT testu so upoštevani tako novi kot tudi obstoječi naročniki, in obdobje zakupa, v katerem velja maloprodajna in veleprodajna cena. Cene ne morejo veljati ne glede na čas trajanja zakupa storitev, saj se vhodni parametri ERT modela (kot npr. maloprodajne ponudbe, veleprodajne akcije, spremembe vzorčnih ponudb, itd.) spreminjajo, kar vpliva na vsakokratni rezultat preskusa gospodarske ponovljivosti in posledično na cene NGA veleprodajnih vložkov. Posledično tako akcijski aneksi tudi niso v nasprotju z regulatornima odločbama na upoštevnihih trgih 3a in 3b. Glede na navedeno agencija pojasnjuje, da je akcijska ponudba Telekoma Slovenije, ki operaterjem (tj. iskalcem dostopa) ponuja možnost zakupa za daljše časovno obdobje in v primeru vezave zakupa posamezne storitve za obdobje 12 mesecev oz. 24 mesecev operaterju ponudi akcijsko ceno, skladna z regulatorno odločbo.

Agencija dodatno pojasnjuje, da se začasne promocije v ERT testu vedno obravnavajo bodisi kot maloprodajni stroški, bodisi kot nižje maloprodajne cene v relevantnem obdobju, kar je bilo v nadzornih postopkih v okviru izvajanja ERT testa tudi upoštevano.

T-2 je nadalje zahteval tudi, da naj Telekom Slovenije zagotovi, da v vzorčni ponudbi ne razlikuje med veleprodajnimi cenami za mesečne zakupnine glede na tehnologijo dostopovnega omrežja. Veleprodajna cena za zakupnine za povezavo na FTTHx v primerjavi z veleprodajno ceno za VDSL2 je po mnenju T-2 v nasprotju z modelom gospodarske ponovljivosti, saj gre v obeh primerih za identično regulirane storitve po 16. c) točki izreka Odločbe 3a in 10. b) točki izreka Odločbe 3b, medtem ko se v maloprodajnih cenah Telekoma Slovenije različna tehnologija dostopovnega omrežja ne odraža. Agencija v zvezi z navedenim pojasnjuje, da v trenutno veljavnih regulatornih odločbah na upoštevnihih trgih 3a in 3b, ni več določeno oziroma ne velja več (kot je to veljalo v predhodno veljavnih regulatornih odločbah), da bi se morale akcijske cene za maloprodajne storitve preslikati v

akcijske cene za veleprodajne storitve, kljub temu pa so akcijske cene tako na maloprodaji za nove in obstoječe uporabnike, kot tudi na veleprodaji, upoštevane kot vhodni podatek za izračun v modelu ERT. Glede tega dela zahtevka agencija tudi ugotavlja, da v regulatornih odločbah določen drugačen način regulacije za cene za storitve veleprodajnega lokalnega dostopa na fiksni lokaciji do bakrenega omrežja kot za cene, ki so določene za storitve veleprodajnega lokalnega dostopa na fiksni lokaciji do NGA omrežja (glej 16. a) točko v primerjavi s 16. c) točko izreka Odločbe 3a), oziroma cene za veleprodajni dostop do interneta z bitnim tokom do starejšega bakrenega omrežja so drugače regulirane kot cene za dostop z bitnim tokom preko NGA bakrenega omrežja in preko optičnega omrežja (glej 10. a) točko v primerjavi z 10. b) točko izreka Odločbe 3b). Drži sicer dejstvo, da so identično regulirane (Telekom Slovenije mora upoštevati gospodarsko ponovljivost – ERT) storitve veleprodajnega lokalnega dostopa na fiksni lokaciji do NGA omrežja, kar vključuje NGA bakreno omrežje (tehnologije VDSL in druge naprednejše tehnologije) in optično omrežje, vendar pa so v okviru navedenih točk izreka regulirani zgolj vodilni proizvodi (dva obstoječa vodilna proizvoda preko NGA bakrenega in dva obstoječa vodilna proizvoda preko optičnega omrežja). Kljub temu, da gre za identično regulirane storitve, pa se v ERT testu za vodilne proizvode preko NGA bakrenega omrežja uporabljajo drugi omrežni elementi kot pri optičnem omrežju, kar pomeni, da je rezultat ERT testa lahko drugačen (posledično pa tudi cena reguliranih storitev). Zahtevk T-2 tako ne more biti utemeljen, saj taka obveznost Telekomu Slovenije v Odločbah 3a in 3b Telekomu Slovenije ni naložena.

Agencija se tudi ne strinja z navedbami T-2, da je v nasprotju z obveznostjo enakega obravnavanja že sama zahteva po podpisovanju aneksov, s katerimi operater šele pridobi pravice, ki bi mu morale pripadati že po sami odločbi agencije. Operater, ki podpiše aneks, po mnenju T-2 glede cene in drugih pogojev ne bi smel biti v boljšem položaju kot operater, ki ga ne podpiše. Kot že obrazloženo, Telekom Slovenije podpis aneksa ponudi vsem operaterjem, vsak operater pa sam presodi, ali si bo v zameno za vezavo za določeno časovno obdobje zagotovil nižje cene. Operater, ki ima sklenjeno pogodbo s Telekomom Slovenije pa ima sicer zagotovljeno ceno kot je določena v vsakokrat veljavni vzorčni ponudbi in je enaka za vse operaterje, ki se ne odločijo za podpis akcijskega aneksa.

Glede na navedeno je treba zahtevka T-2, da naj Telekom Slovenije vzorčni ponudbi na upoštevanih trgih 3a in 3b spremeni, na način kot je specificiral T-2, zavrniti, saj taka obveznost Telekomu Slovenije v Odločbah 3a in 3b ni bila naložena, prav tako pa taka obveznost ne izhaja iz ZEKom-1 ali iz na njegovi podlagi sprejetih predpisih. Agencija je skladno z navedenim odločila tako kot izhaja iz 3. in 4. točke izreka te odločbe.

K 5. točki izreka:

V četrtem odstavku 118. člena ZUP je določeno, da če organ ne odloči o stroških v odločbi, mora v odločbi navesti, da bo izdal o stroških poseben sklep. V skladu s to določbo je agencija odločila, kot izhaja iz četrte točke izreka.

AKOS

V skladu s tretjim odstavkom 191. člena ZEKom-1 so odločbe agencije v upravnem postopku dokončne, razen če ta zakon določa drugače. Zoper njih tako ni možna pritožba, ampak le upravni spor.

Pouk o pravnem sredstvu

Zoper to odločbo je v skladu s 192. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014-ZIN-B, 54/2014 - Odl.US, 81/2015, 40/2017) mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njene vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se v zadostnem številu izvodov za sodišče in stranke skupaj z izvodi izpodbijanega upravnega akta, v prepisu ali kopiji, vložijo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana.

Postopek vodila:

Špela Čerin

Področna podsekretarka

Mark Pohar

Vodja sektorja II

Vročiti:

-
-

